

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Lucie Jindrová

Téma práce: Bankovní záruka

Rozsah práce: 58 stran (bez seznamu literatury a anotace)

Datum odevzdání práce: 11. června 2012

1. Téma práce není nové. Aktuálnost tématu je však dána vydáním nového občanského zákoníku, který nahrazuje dosavadní právní úpravu bankovní záruky novou právní úpravou. Vydání nového občanského zákoníku tak přináší potřebu porovnání stávající právní úpravy s novou právní úpravou také u bankovní záruky.

2. Náročnost zvoleného tématu je stejná jako náročnost posouzení většiny ostatních závazkových vztahů podle obchodního zákoníku. Proto se autorka musela seznámit nejen s platnou právní úpravou, ale i s dostupnou odbornou literaturou a judikaturou. Základní metodou, kterou autorka použila, byla metoda popisu stávající právní úpravy (sama autorka v této souvislosti mluví na str. 3 o deskriptivní metodě). V omezeném rozsahu použila také metodu komparace (zejm. při porovnání stávající a nové právní úpravy).

3. Cíl své práce autorka vymezila v úvodu (str. 3) jako poskytnutí komplexního pohledu na úpravu bankovní záruky a analýzy problematiky tohoto zajišťovacího institutu, jak z hlediska teoretického, tak i praktického. Tento cíl se jí v zásadě podařilo splnit.

Nedostatkem práce je, že autorka převážně jen popisuje stávající právní úpravu a téměř nepřináší žádné vlastní závěry a názory (převážně je přebírá z odborné literatury). Zásadní výjimkou je však v tomto ohledu poslední kapitola práce.

Práce je rozdělena do dvanácti kapitol (kromě úvodu a závěru), které popisují jednotlivé aspekty bankovní záruky. První kapitola se poměrně originálně zabývá otázkou rizika (byť s ohledem na rozsah práce jen velmi povrchně). Druhá kapitola se věnuje historickému vývoji bankovní záruky na území ČR, přičemž se jen stručně zabývá úpravou v zákoníku mezinárodního obchodu. Tuto dřívější úpravu mohla

autorka podrobit podrobnějšímu porovnání s úpravou v obchodním zákoníku. Třetí kapitola obsahuje analýzu úpravy bankovní záruky v obchodním zákoníku. Autorka uvádí také informace o právních předpisech, ve kterých se o bankovní záruce mluví. Tyto informace se jeví poněkud nadbytečnými, protože tyto právní předpisy nelze považovat za úpravu bankovní záruky. Místo toho měla autorka věnovat větší pozornost pravidlům vydávaným Mezinárodní obchodní komorou, která jsou v práci charakterizována poměrně stručně. Úroveň práce by bylo zvýšilo, pokud by autorka provedla systematické srovnání úpravy v obchodním zákoníku s pravidly vydanými Mezinárodní obchodní komorou. Další kapitola je věnována podstatným znakům bankovní záruky. Pátá a šestá kapitola je věnována jednání před vznikem a samotnému vzniku bankovní záruky. Za zdařilou lze považovat sedmou kapitolu, která přehledně charakterizuje subjekty bankovní záruky a vztahy mezi nimi. Osmá kapitola je věnována obsahu bankovní záruky. Rozsáhlou je devátá kapitola, která popisuje rozdělení bankovních záruk podle různých hledisek. Desátá a jedenáctá kapitola popisuje uplatnění práv z bankovní záruky a zánik bankovní záruky. Za nejzdařilejší považuji poslední kapitolu, která srovnává dosavadní právní úpravu s úpravou v novém občanském zákoníku, kde autorka přehledně zachycuje hlavní odlišnosti nové právní úpravy.

Autorka zpracovala většinu dostupné odborné literatury. V závěru své práce autorka uvádí, že literatura k problematice bankovní záruky je relativně skromná, což jak sama uvádí, pro ni znamenalo jeden z velkých problémů při psaní práce. Proto je překvapivé, že nevyužila žádné zahraniční prameny. Navíc srovnání české právní úpravy s právní úpravou v jiných zemích, by významně zvýšilo úroveň práce. Také práce s judikaturou je omezená, ale to je zřejmě způsobeno skutečností, že judikatura k bankovní záruce je poměrně skromná. Na druhou stranu je třeba ocenit, že autorka se pokusila získat informace i z praxe na osobních konzultacích v jedné z českých bank. Není však zřejmé, které poznatky získala v rámci těchto konzultací.

Jak již bylo uvedeno výše, hlavním nedostatkem práce je její přílišná popisnost a nedostatek kritické analýzy a vlastních závěrů. Také samotná struktura práce mohla být lépe promyšlena.

Z hlediska formálního práce splňuje požadavky kladené na diplomové práce. Lze ocenit, že práce obsahuje i několik grafů. Jazyková a stylistická úroveň je odpovídající. Velmi dobrá je práce s poznámkovým aparátem a citacemi. Zvláště lze ocenit, že práce téměř neobsahuje prakticky žádné tiskové chyby, což u diplomových prací není vždy obvyklé.

4. Zajímavé jsou závěry autorky o některých nedostacích stávající právní úpravy, které uvádí na straně 19 a 20 o tom, že podpůrné použití mandátní smlouvy na vztah banky a dlužníka není vhodným legislativním řešením. S těmito závěry lze plně souhlasit.

Z hlediska terminologického se autorka neubráníla určité nedůslednosti, protože pojem záruka (resp. bankovní záruka) používá nejen ve smyslu závazkového vztahu (resp. závazku ve smyslu nového občanského zákoníku), ale také ve smyslu záruční listiny (např. na str. 7, kde uvádí, že bankovní záruka musí mít písemnou formu). Tato nedůslednost se však objevuje i v odborné literatuře.

Na str. 15 autorka uvedla charakteristické znaky bankovní záruky. Na následujících stranách některé tyto znaky podrobně analyzuje, některé však zcela opomíjí (např. univerzálnost a nezávislost na hlavním závazku dlužníka).

Diskutabilní jsou závěry autorky o bankovní záruce, která má charakter slibu odškodnění (str. 44 – 45).

5. V rámci obhajoby by autorka mohla objasnit důvody pro nahrazení označení „bankovní záruka“ pojmem „finanční záruka“ a vysvětlit svůj názor na to, jestli má tato změna praktické dopady (s ohledem na ustanovení § 762 odst. 1 obchodního zákoníku, podle kterého ustanovení upravující bankovní záruku platí i pro případy, kdy místo banky bankovní záruku poskytuje jiná osoba, která je k tomu oprávněna).

Na str. 15 autorka uvádí, že bankovní záruka (tj. záruční listina) není cenným papírem. V rámci obhajoby by autorka mohla objasnit, jak bude tato otázka řešena podle nového občanského zákoníku.

Na několika místech autorka mluví o příslibu banky vystavit bankovní záruku. V rámci obhajoby by mohla objasnit, jaká je právní povaha takového příslibu dle stávající právní úpravy a jak tomu bude dle nového občanského zákoníku.

Na str. 7 autorka uvádí, že písemná forma záruční listiny je zachována i v případě použití telekomunikačních prostředků (systém SWIFT). V rámci obhajoby by autorka mohla objasnit, jaké požadavky mají být splněny, aby bylo možné uznat písemnou formu swiftových zpráv.

6. I přes výše uvedené připomínky práce splňuje požadavky, které jsou kladeny na diplomové práce, proto diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

7. Předběžně navržený klasifikační stupeň: 2 - 3.

V Praze dne: 2. července 2012

.....
JUDr. Štefan Elek, Ph.D., LL.M.